

Aleksandra Martynowicz

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

CASH POOLING **– PROBLEMY PRAWNO-PODATKOWE**

Streszczenie: *Cash pooling* jest metodą, dzięki której można zwiększyć efektywność zarządzania finansami w grupie podmiotów powiązanych. Polega na skoncentrowaniu środków z rachunków bankowych poszczególnych uczestników na skonsolidowanym rachunku bankowym grupy. Pozwala to zarządzać łącznie środkami pieniężnymi grupy przy wykorzystaniu efektu skali. *Cash pooling* jest umową nienazwaną. Brak regulacji w polskim prawie powoduje wiele wątpliwości co do jego stosowania pod kątem prawa podatkowego. Artykuł ma na celu identyfikację problemów prawnych i podatkowych związanych z *cash poolingiem*. Przedmiotem pracy jest scharakteryzowanie umowy *cash pooling* oraz przedstawienie jej skutków pod kątem opodatkowania.

Słowa kluczowe: *cash pooling*, zarządzanie płynnością finansową, transakcje między podmiotami powiązаныmi, konsolidacja rachunków bankowych, opodatkowanie

1. Wstęp

Zarządzanie finansami w dużych przedsiębiorstwach lub w grupach kapitałowych stawia przed osobami za nie odpowiedzialnymi wiele zadań. Do podstawowych czynności można zaliczyć m.in.: pozyskiwanie źródeł finansowania, minimalizację kosztów oraz maksymalizację korzyści z posiadanej gotówki. Zmierza się do tego, by polityka zarządzania finansami stawała się coraz bardziej efektywna. Przedsiębiorstwa wiążą się w grupy kapitałowe na rynkach lokalnych oraz międzynarodowych, co powoduje konieczność zastosowania nowoczesnych form porozumień, które zmniejszą koszty finansowania działalności bieżącej. Jedną z metod, dzięki którym można zwiększyć efektywność zarządzania finansami w grupie podmiotów powiązanych, jest *cash pooling*.

Umowa *cash pooling* nazywana jest umową konsolidacji rachunków bankowych lub umową o wspólnym zarządzaniu płynnością finansową. Polega na skoncentrowaniu środków pieniężnych z poszczególnych rachunków bankowych powiązanych podmiotów na jednym rachunku, dzięki czemu można nimi zarządzać łącznie, wykorzystując efekt skali. Jest umową nienazwaną – nie jest uregulowana w polskim prawie. Brak stosownych przepisów dotyczących instytucji *cash pooling* w prawie podatkowym, bankowym i cywilnym mógłby sugerować brak ogra-

niczeń w stosowaniu tego instrumentu finansowego. W rzeczywistości brak tych regulacji jest jego najistotniejszym ograniczeniem. Umowa konsolidacji rachunków bankowych jest bardzo specyficzną konstrukcją prawną, a jako umowa nienazwana wymaga odwoływania się do ogólnych zasad materialnego prawa podatkowego. Dodatkową trudność w stosowaniu prawa podatkowego stanowi charakter uczestników *cash pooling*, którymi z reguły są podmioty powiązane, nierzadko mające siedzibę w różnych krajach.

Niniejszy artykuł ma na celu identyfikację problemów prawnych i podatkowych związanych z *cash poolingiem*. Przedmiotem artykułu jest scharakteryzowanie umowy *cash pooling* oraz przedstawienie jej skutków pod kątem opodatkowania.

2. Pojęcie *cash pooling*

Cash pooling jest formą zarządzania finansami stworzoną z myślą o podmiotach należących do grupy kapitałowej lub posiadających strukturę organizacyjną złożoną z wielu oddziałów. Z uwagi na to, że nie występuje w prawie polskim, nie istnieje jej jednolita definicja.

Cash pooling (inaczej też *cash pool*) określa się jako: „konsolidację rachunków bankowych, optymalizację przepływu środków pieniężnych w ramach grupy kapitałowej” [Kozierkiewicz 2009]; „konsolidacja rachunków bankowych w celu optymalizacji kosztów ponoszonych przez poszczególne podmioty” [Dmowski 2009]; „kompleksowa usługa zarządzania płynnością finansową grupy podmiotów” [Owczarczyk 2009].

W zagranicznej literaturze mówi się, że *cash pooling* to: „instrument, który umożliwia podmiotom powiązanim minimalizację wydatków odsetkowych” [Dąbrowski 2007], „strategia zarządzania finansami, która pozwala przedsiębiorstwom maksymalizować bieżące salda debetowe i kredytowe w celu osiągnięcia jak największych korzyści z tych sald” [Tatum].

Istotą *cash pooling* jest kumulowanie środków pieniężnych uczestników umowy na wspólnym rachunku bankowym w celu wykorzystania potencjału ekonomicznego grupy do obniżenia kosztów finansowych oraz do korzystniejszego lokowania wolnych środków przy wykorzystaniu efektu skali. Jest to produkt bankowy oferowany spółkom z jednej grupy kapitałowej lub powiązanim ekonomicznie w inny sposób. Umowa ta ma charakter wielostronny i polega na gromadzeniu środków pieniężnych na zlecenie grupy powiązanych przedsiębiorców na skonsolidowanym rachunku grupy oraz na kompensowaniu przejściowych nadwyżek u jednych podmiotów z niedoborami innych uczestników umowy. Stronami umowy są powiązane spółki oraz bank. Jedna ze spółek lub bank pełni funkcję *pool leadera* – agenta rozliczeniowego, który zarządza skonsolidowanym rachunkiem.

Cash pooling jest instrumentem finansowym znanym i stosowanym przez wiele podmiotów w innych państwach. Często chcą one wykorzystać tę metodę w Polsce przez uwzględnienie powiązanej spółki polskiej we wspólnych rozliczeniach. Jed-

nakże problemem jest brak odpowiednich regulacji prawnych, co utrudnia prawidłową klasyfikację czynności w ramach *cash pooling*, a w konsekwencji rodzi ryzyko przy ich rozliczaniu na gruncie prawa podatkowego. Umowy *cash pooling* mają często indywidualny charakter i różnią się od siebie, co należy wziąć pod uwagę przy ocenie ich aspektów podatkowych.

3. Rodzaje *cash pooling*

Konstrukcja umowy *cash pooling* może przyjąć formę:

- *notional cash pooling*,
- *zero-balancing cash pooling*,
- *near-zero-balancing cash pooling*.

Formy te różnią się sposobem ustalania wspólnego salda rachunku skonsolidowanego oraz wysokością sald indywidualnych rachunków poszczególnych podmiotów. Powodują również różne skutki prawne.

Notional cash pooling to konsolidacja wirtualna, nierzeczywista, nazywana też kompensowaniem odsetek. Odbywa się bez fizycznego transferu środków i polega na optymalizacji efektu odsetkowego. *Pool leaderowi* przekazywane są informacje o saldach rachunków poszczególnych uczestników w celu ustalenia skompensowanego salda i zastosowania skonsolidowanego oprocentowania do obliczenia odsetek od tego wspólnego salda. Na koniec dnia wykazywane są rzeczywiste salda poszczególnych rachunków uczestników umowy. Podmioty z saldem ujemnym nie ponoszą kosztów związanych z oprocentowaniem. Jeżeli skompensowane saldo jest ujemne, bank oferuje kredyt na tradycyjnych warunkach w ramach linii kredytowej [Dmowski 2009]. Podstawową korzyścią ekonomiczną wynikającą z *cash pooling* nierzeczywistego jest możliwość korzystania z jednolitej stopy procentowej. Dodatkowo brak rzeczywistych transferów obniża koszty ich przeprowadzania, ponieważ nie trzeba kumulować środków z indywidualnych rachunków ani ich z powrotem rozdzielać.

Ta forma *cash pooling* znajduje zazwyczaj zastosowanie w sytuacji, gdy rachunki wszystkich uczestników umowy są prowadzone przez oddziały tego samego banku, jest wykorzystywana głównie w obrocie krajowym. Dodatkowym problemem w obrocie międzynarodowym jest fakt, że jest różnie oceniana w poszczególnych państwach, zwłaszcza tam, gdzie *cash pooling* jest umową nazwaną.

Zero-balancing cash pooling jest konsolidacją rzeczywistą, przyjmującą formę koncentracji środków na rachunku. Transfer środków odbywa się pomiędzy rachunkami uczestników lub specjalnie wyodrębnionymi subkontami a skonsolidowanym rachunkiem głównym. Na koniec dnia obrachunkowego salda dodatnie są przekazywane na rachunek główny, a salda ujemne pokrywane są z tego rachunku. Jeśli rachunek główny prowadzony jest w banku zagranicznym, transferu dokonuje się najczęściej najpierw na zagraniczny rachunek uczestnika, a następnie na rachunek skonsolidowany. W przypadku balansu dwukierunkowego na początku następnego

dnia środki są przekazywane z powrotem na rachunki uczestników. Bilans jednokierunkowy polega na tym, że saldo nie jest przywracane do poprzedniego stanu. Całość procesów konsolidacji przebiega automatycznie, zgodnie z określonymi celami danej grupy. Na rachunek główny przelewane są odsetki, które są naliczane od salda na tym rachunku.

Inną odmianą *cash pooling* rzeczywistego jest *near-zero-balancing cash pooling*, który również polega na faktycznej konsolidacji środków na rachunku głównym grupy. W tym przypadku ustalane są maksymalne i minimalne salda rachunków bankowych uczestników. Po przekroczeniu górnego limitu nadwyżka jest transferowana na rachunek główny. Jeżeli przekroczony zostanie limit dolny, następuje uzupełnienie brakującej kwoty. W takim przypadku rzeczywiste transfery środków nie doprowadzają do wyzerowania indywidualnych rachunków, ale do ustalenia określonego salda dodatniego.

Wykorzystując *cash pooling* rzeczywisty, należy wziąć pod uwagę, że automatyczny transfer środków może spowodować problemy z rozliczeniem i identyfikacją źródła przychodów. W obu rodzajach *cash pooling* trzeba zbudować bezpieczny i spójny system rozliczania odsetek, zorganizować odpowiednio przepływ środków i skalkulować koszty operacji [Tomala].

Cash pooling może przybrać również formę konsolidacji mieszanej, będącej połączeniem *cash pooling* rzeczywistego i wirtualnego. Takie rozwiązanie można zastosować w przypadku przeprowadzania konsolidacji na kilku poziomach grupy kapitałowej. Na niektórych poziomach dokonuje się rzeczywistego przelewu środków pieniężnych na rachunek główny, na innych przeprowadzana jest koncentracja wirtualna [Jachna 2007].

4. Prawne aspekty *cash pooling*

Cash pooling jest umową niezdefiniowaną w polskim prawodawstwie, nie określono praw i obowiązków jej stron. Jest to konstrukcja specyficzna i skomplikowana ze względu na jej niejednorodny charakter i podobieństwo do różnych typów umów nazwanych. Zawarcie umowy *cash pooling* wymaga podjęcia kilku czynności prawnych, przy klasyfikowaniu których pojawiają się trudności.

Zgodnie z ustawą Prawo dewizowe spółki mające siedzibę w Polsce mogą, bez uzyskania indywidualnego zezwolenia dewizowego, założyć rachunek w banku mającym siedzibę w innym kraju Unii Europejskiej. Spółki mogą też dokonywać przez rachunek bankowy rozliczeń dewizowych z podmiotami mającymi siedzibę w Unii Europejskiej [Dmowski 2009]. To prowadzi do wniosku, że polska spółka może zostać uczestnikiem umowy *cash pooling*, której stroną będzie bank zagraniczny. Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku rezydentów, którzy rozliczają się z nierezydentami na podstawie umów o wielostronnych rozliczeniach w ramach grupy kapitałowej, występuje obowiązek raportowania do Narodowego Banku Polskiego o zawarciu tego typu umów oraz składania kwartalnych sprawozdań z takich

transakcji. Z wykonaniem tego obowiązku wiązą się trudności, gdyż załącznik, na podstawie którego raportowanie ma się odbywać, nie ma odpowiednich pozycji dotyczących *cash pooling*.

Ustawa Prawo bankowe przewiduje w jednym z przepisów możliwość zawierania przez bank ze spółkami z podatkowej grupy kapitałowej umów o stosowanie skonsolidowanego oprocentowania środków na rachunkach poszczególnych spółek oraz kredytów i pożyczek. Nie oznacza to braku możliwości zawarcia umowy typu *cash pooling* z innymi podmiotami. Zapis w art. 93a wspomnianej ustawy określa jedynie sposób posługiwania się specyficzną konstrukcją w odniesieniu do pewnego rodzaju klientów. Bank może zawierać umowy również z innymi powiązаныmi ze sobą spółkami. Należy tu jeszcze zaznaczyć, że zawarta z bankiem zagranicznym umowa *cash pooling* nie podlega przepisom polskiego prawa bankowego.

Cash pooling jako umowa nienazwana powinna być rozpatrywana w kontekście ogólnych przepisów prawa cywilnego. W art. 353¹ kodeksu cywilnego zawarty jest zapis wprowadzający zasadę swobody umów. Mówi ona, że strony umowy mogą swobodnie kształtować jej treść i wybrać kontrahenta, o ile treść stosunku prawnego lub jego cel nie sprzeciwiają się właściwości tego stosunku, zakazom ustawowym ani zasadom współżycia społecznego. Oznacza to, że w praktyce przy konstruowaniu umowy typu *cash pooling* wykorzystywane są możliwości wynikające z przepisów o wstąpieniu w prawa wierzyciela. Przepisy kodeksu cywilnego w tej materii pozwalają przyjąć, że rozliczenia między bankiem a pozostałymi uczestnikami umowy są dokonywane przez wstąpienie jednego z podmiotów w prawa wierzyciela zamiast banku [Cichulski 2007].

Fakt nieuregulowania umowy typu *cash pooling* w ustawodawstwie budzi największe wątpliwości na gruncie prawa podatkowego. Z uwagi na podobieństwo do różnych typów umów, zwłaszcza umowy pożyczki, jest przyczyną wątpliwości w zakresie skutków podatkowych. Podatnikiem nie jest z reguły grupa podmiotów powiązanych, ale każdy podmiot oddzielnie. Przystępując do umowy *cash pooling*, należy wziąć pod uwagę istniejące przepisy prawne dotyczące podatków: dochodowego, od towarów i usług oraz od czynności cywilnoprawnych.

5. *Cash pooling* a podatek dochodowy

Rozważając kwestie podatku dochodowego w umowie typu *cash pooling*, należy wziąć pod uwagę kilka zagadnień. Rozpatrzenia wymagają kwestie odsetek otrzymanych i przekazanych w związku z uczestnictwem w tej umowie, niedostatecznej kapitalizacji oraz cen transferowych i dokumentacji podatkowej.

Jednym z najtrudniejszych problemów podatkowych dotyczących *cash pooling* jest zagadnienie opodatkowania odsetek wypłacanych na rachunek *pool leadera*, a za jego pośrednictwem pozostałym podmiotom uczestniczącym w *cash pooling*. Zgodnie z zapisami ustawowymi przychodami są w szczególności otrzymane pieniądze. Do przychodów nie zalicza się kwot naliczonych, ale nieotrzymanych odsetek

od należności, również od pożyczek. Z kolei kosztem uzyskania przychodu nie są naliczone, lecz niezapłacone odsetki od zobowiązań, w tym od pożyczek. W związku z tym przychody z tytułu odsetek należy rozpoznać w momencie ich wpływu na rachunek uczestnika, a koszty z tytułu odsetek – w momencie ich faktycznego wypływu z rachunku uczestnika [Dmowski 2009]. Wątpliwości może budzić określenie, czy cała kwota przelewu ma charakter odsetek, czy może zawiera w części transfer salda, co nie powoduje skutków w podatku dochodowym. Z tego powodu w umowie powinny być szczegółowo zdefiniowane tytuły transferów, z wyraźnym zaznaczeniem części odsetkowych i innych.

Jeszcze większe problemy w zakresie odsetek sprawia *cash pooling*, w którym uczestniczą podmioty z różnych krajów. Trudności powoduje ocena zasad opodatkowania dochodów nierezydenta z tytułu odsetek wypłacanych przez polski podmiot. Odsetki są wypłacane na rachunek *pool leadera*, który wg prawa jest ich właścicielem. Jednak uwzględniając kryteria ekonomiczne, *pool leader* jest tylko pośrednikiem przy przekazywaniu odsetek poszczególnym spółkom. Tu pojawia się komplikacja w stosowaniu umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, które wymagają w większości, by odsetki były wypłacane ekonomicznemu właścicielowi.

Opodatkowanie odsetek uzyskanych przez nierezydentów od polskich rezydentów jest uregulowane w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, odnosząc się do wszystkich odsetek, niezależnie od tytułu ich wypłaty, czyli również do odsetek z tytułu *cash pooling*. Odsetki te są opodatkowane 20-procentowym podatkiem zryczałtowanym, wpłacanym do urzędu skarbowego właściwego dla osób zagranicznych przez płatnika, którym jest podmiot dokonujący wypłaty odsetek, czyli polski uczestnik umowy. Odstępstwa od tej zasady mogą być zawarte w umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania [Pioterczak].

Wątpliwości może budzić stosowanie przepisów o niedostatecznej kapitalizacji do umów *cash pooling*. Należy zaznaczyć, że pożyczką dla celów podatku dochodowego jest umowa, na podstawie której następuje przeniesienie posiadania określonej kwoty pieniędzy na pożyczkobiorcę, który jest zobowiązany do jej spłacenia. Można z tego wysnuć wniosek, że przepisy o niedostatecznej kapitalizacji powinny obejmować tylko umowy, w których jeden podmiot staje się dłużnikiem drugiego. Taka sytuacja występuje w przypadku *cash pooling* rzeczywistego, w którym pod koniec dnia saldo ujemne rachunku jednej spółki jest pokrywane środkami pieniężnymi innej, zatem przepisy o niedostatecznej kapitalizacji znajdują zastosowanie do umów typu *zero-balancing cash pooling* oraz *near-zero-balancing cash pooling*.

Odmienne przedstawia się sytuacja umów wirtualnego *cash pooling*. Nie chodzi tu do rzeczywistego transferu środków pomiędzy rachunkami, a konsolidacja sald odbywa się wirtualnie, zatem nie jest to pożyczka w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym. Oznacza to, że przepisy dotyczące niedostatecznej kapitalizacji nie powinny być stosowane do umów typu *notional cash pooling*.

Innym zagadnieniem dotyczącym *cash pooling* jest kwestia cen transferowych. W umowach *cash pooling* biorą udział podmioty powiązane, mają zatem zastoso-

wanie przepisy w tej kwestii. Rynkowy charakter powinny wykazywać następujące elementy transakcji:

- wysokość oprocentowania sald dodatnich i ujemnych,
- zasady płatności odsetek,
- wysokość prowizji dla *pool leadera*,
- ewentualne zabezpieczenia oraz opłaty za niewywiązanie się z warunków umowy [Dmowski 2009].

Rynkowy poziom odsetek powinien być odpowiednio udokumentowany zarówno przez podmioty otrzymujące, jak i wypłacające odsetki. Aby rozstrzygnąć, czy zachodzi obowiązek sporządzania dokumentacji podatkowej, należy rozpatrzyć, czy dochodzi do transakcji pomiędzy podmiotami powiązаныmi. Jeżeli rolę *pool leadera* pełni podmiot niepowiązany, np. bank, to transakcja taka nie występuje. Jeżeli natomiast rozliczeń dokonuje jedna ze spółek grupy kapitałowej, nie ma wątpliwości, że są to podmioty powiązane. Kwestią sporną w tej sytuacji może być jednak pojęcie transakcji, które nie ma swojej definicji w prawie, należy zatem przypisać mu znaczenie słownikowe. Transakcja jest określana jako operacja kupna lub sprzedaży towarów lub usług. W takim znaczeniu wypłata odsetek w *cash pooling* nie jest transakcją, ponieważ jego uczestnicy nie świadczą usług w ramach tej umowy. Oznacza to brak obowiązku sporządzania dokumentacji podatkowej [Pioterczak]. Jednak większość interpretacji mówi, że dokumentację taką należy sporządzać.

W umowach *cash pooling* można mieć do czynienia z różnymi przypadkami. Typowa jest sytuacja, w której bank jest *pool leaderem*, a istotne warunki umowy nie różnią się znacząco od rynkowych. W takim przypadku uczestnicy umowy nie powinni generalnie mieć problemów z podatkiem u źródła, niedostateczną kapitalizacją czy cenami transferowymi. Sytuacja komplikuje się, jeżeli rolę *pool leadera* pełni zagraniczna spółka matka. Skutki podatkowe umowy *cash pooling* należy rozstrzygać każdorazowo, analizując dokładnie poszczególne jej zapisy.

6. *Cash pooling* a podatek od towarów i usług

Ustawa o podatku od towarów i usług nie zawiera regulacji dotyczących *cash pooling*. Należy jednak rozpatrzyć, czy przedmiot tej umowy jest czynnością opodatkowaną w rozumieniu przepisów o VAT. *Cash pooling* najczęściej jest traktowany jako kompleksowa usługa pośrednictwa finansowego, świadczona przez bank, i jako taka jest zwolniona z opodatkowania VAT. Takie stanowisko jest zgodne z interpretacjami organów podatkowych.

Inne interpretacje mówią, że umowa ta nie stanowi usługi. Do zaistnienia świadczenia wymagane są dwie strony transakcji. W *cash pooling* jedyną stroną świadcząca jest bank. Pomiędzy uczestnikami umowy nie dochodzi do świadczenia, zatem nie mają zastosowania przepisy ustawy. Zgodnie z taką interpretacją *cash pooling* nie podlega opodatkowaniu VAT. Jest to stanowisko zgodne z poglądem ministra finansów [Pioterczak].

Umowy *cash pooling* różnią się między sobą i wymagają odrębnej analizy pod kątem podatkowym. W celu zmniejszenia ryzyka podatkowego wskazane jest potwierdzenie z urzędem statystycznym, że konkretny *cash pooling* jest usługą finansową. W praktyce o taką klasyfikację najczęściej występuje bank oferujący taki produkt. Dalej, opierając się na klasyfikacji urzędu statystycznego, można wystąpić do właściwego organu podatkowego z wnioskiem o wydanie interpretacji przepisów prawa podatkowego.

7. Cash pooling a podatek od czynności cywilnoprawnych

Wątpliwości podatników budzi kwestia opodatkowania *cash pooling* podatkiem od czynności cywilnoprawnych. Co do zasady ustawa o podatku od czynności cywilnoprawnych zawiera zamknięty katalog czynności podlegających opodatkowaniu tym podatkiem, których nie zawiera *cash pooling*. Jest on umową nienazwaną i nie można go utożsamiać z wymienionymi typami umów, w tym także z umową pożyczki. Rozpatrując opodatkowanie omawianym podatkiem, należy wziąć pod uwagę treść czynności prawnej, a nie jej nazwę. Treść umowy jest swobodnie kształtowana przez jej strony, zatem oceniając powstanie obowiązku podatkowego, trzeba zwrócić uwagę na faktyczne prawa i obowiązki stron. Umowa *cash pooling* nie precyzuje wysokości przekazywanych kwot, nie zawiera też zobowiązania do transferu środków w określonym terminie, nie może zatem być klasyfikowana jako umowa pożyczki i nie podlega opodatkowaniu PCC [Pioterczak].

Cash pooling nie podlega opodatkowaniu również w sytuacji, gdy jest traktowany jako usługa pośrednictwa finansowego. W takim przypadku jest usługą zwolnioną z VAT, więc nie będą miały zastosowania przepisy ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych.

Na podstawie powyższych rozważań można jednoznacznie stwierdzić, że *cash pooling* nie jest obciążony dodatkowym kosztem w postaci podatku od czynności cywilnoprawnych, który obniżyłby efektywną korzyść z zastosowania tego instrumentu w zarządzaniu płynnością finansową.

8. Podsumowanie

Dzięki wykorzystaniu *cash pooling* grupa kapitałowa ma możliwość obniżenia kosztów finansowania przez wykorzystanie środków własnych podmiotów wchodzących w skład grupy. *Cash pooling* jest nowoczesną usługą zarządzania płynnością finansową, która jest wykorzystywana przez przedsiębiorstwa w wielu krajach europejskich. Jest ona również oferowana przez banki w Polsce, jednak wykorzystuje się ją w ograniczonym zakresie z uwagi na brak odpowiedniego uregulowania tej instytucji w ustawodawstwie. Potencjalne zastosowanie *cash pooling* w rozbudowanych podmiotach gospodarczych jest bardzo szerokie. Możliwe jest tworzenie

różnego rodzaju kombinacji bilansowania rachunków przedsiębiorstw, działających na różnych rynkach w wielu krajach [Jachna 2007].

Cash pooling jest umową nienazwaną, czyli nie występuje w polskim prawie, a w konsekwencji wywołuje wątpliwości co do jego regulacji i funkcjonowania. Jest to sytuacja podobna, jak przy pojawieniu się umów leasingu i faktoringu, w przypadku których doprowadzono do stanu bezpiecznego stosowania tych instytucji. Należy zatem dążyć, aby również konstrukcja *cash pooling* mogła być szeroko stosowana bez obawy o jej skutki prawno-podatkowe. W obecnej sytuacji podmioty wykorzystujące *cash pooling* do zarządzania płynnością finansową muszą liczyć się z niedogodnościami i ryzykiem, wynikającymi z braku odpowiednich przepisów prawnych w tym zakresie.

Literatura

- Anders S., Walter A., *Podatkowe aspekty umowy cash-pooling*, 2007, <http://www.e-pip.pl>.
- Cichulski P., Szczepanik T., Szczypiński W., *Cash pooling – aspekty prawno-podatkowe*, 2007, <http://cfo.cxo.pl>.
- Dąbrowski T., Olszewski M., *Cash pooling in Poland*, 2007, <http://www.internationallawoffice.com>.
- Dmowski A., *National cash pooling – nierzeczywisty cash pooling jako forma zarządzania płynnością finansową – konsekwencje podatkowe*, 2009, <http://www.spolkigieldowe.bdo.pl>.
- Jachna T., Sierpińska M., *Cash pooling, czyli o gotówce w grupie kapitałowej*, 2007, <http://www.menedzer.wp.pl>.
- Koziarkiewicz R., *Dictionary of accounting, audit and tax terms*, 2009, <http://www.mrf.pl>.
- Mucha P., *Cash pool – zarządzanie środkami pieniężnymi*, 2010, <http://www.twojbiznes.infor.pl>.
- Owczarczyk Ł., *Aspekty podatkowe usługi cash pooling*, 2009, <http://www.mrf.pl>.
- Pioterczak R., *Cash pooling w obrocie międzynarodowym*, <http://www.abc.com.pl>.
- Tatum M., *What is cash pooling?*, <http://www.wisageek.com>.
- Tomala P., *Cash pooling jako metoda poprawy efektywności*, <http://www.bankier.pl>.
- Trusiński J., *Cash pooling jako metoda zarządzania finansami*, 2010, <http://www.prawo.egospodarka.pl>.
- Wytwer A., *Co to jest cash pooling?*, 2008, <http://www.nbportal.pl>.
- Zwyrtek M., *Cash pooling po polsku*, 2006, <http://www.monitorpodatkowy.pl>.

CASH POOLING – LEGAL AND TAX ISSUES

Summary: Cash pooling is a method by which the efficiency of financial management in a group of related entities can be increased. The essence of cash pooling is combining cash from the bank accounts of individual participants into a consolidated bank account of the group. This allows managing the group cash, using the economy of scale. Cash pooling is an unspecified agreement. Lack of regulations in the Polish legislation raises a number of doubts in its application regarding tax law. The purpose of the article is to identify legal and tax issues related to cash pooling. The subject of the paper is to show the characteristics of cash pooling and to present its impact in terms of taxation.